

MESTSKÝ ÚRAD V ŽILINE

Materiál na rokovanie pre komisie
Mestského zastupiteľstva v Žiline

Číslo materiálu:/2024

K bodu programu

Všeobecne záväzné nariadenie č. ____/2024 o podmienkach prevádzkovania hazardných hier na území mesta Žilina

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Dôvodová správa
3. Materiál – Návrh VZN

Materiál sa odporúča prerokovať v:

Komisia ÚPaV
Komisia finančná a majetková
Komisia sociálna, zdravotná a bytová

Predkladá:

Ing. Jozef Juriš, MBA
poslanec mesta Žilina

Zodpovedný za vypracovanie:

Ing. Jozef Juriš, MBA
poslanec mesta Žilina

Žilina, máj 2024

NÁVRH NA UZNESENIE

Uznesenie č. ___/2024

Komisia odporúča Mestskému zastupiteľstvu v Žiline prerokovať a schváliť

1. Všeobecne záväzné nariadenie č. ___/2024 o podmienkach prevádzkovania hazardných hier na území mesta Žilina.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Podmienky prevádzkovania hazardných hier na území mesta Žilina sú v súčasnosti upravené všeobecne záväzným nariadením č. 14/2019 o hazardných hrách na území mesta Žilina v znení Všeobecného záväzného nariadenia č. 8/202. V zmysle aktuálnej právnej úpravy platí, že na území mesta Žilina nesmú byť herne umiestnené vo vzdialenosti menej ako 500 metrov od školy, školského zariadenia, zariadenia sociálnych služieb, zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zariadenia pre liečbu nelátkových závislostí a ubytovania mládeže, a zároveň vo vzdialenosti menej ako 200 metrov od inej herne.

Aktuálne platné tzv. „500-metrové VZN“ sa vzťahuje len na herne, a teda nijakým spôsobom neobmedzuje prevádzkovanie hazardných hier v kasíne. Kasína tak môžu byť umiestnené kdekoľvek na území mesta Žilina, pokiaľ dostali od mesta súhlas, že ich prevádzkovanie nie je v rozpore s verejným záujmom. V nadväznosti na tento právny stav sa prevádzkovatelia hazardných hier na území mesta Žilina prispôbili existujúcej situácii, a to tak, že existujúce herne len „prekonvertovali“ na kasína, ktorých umiestnenie, ako už bolo spomínané, nie je momentálne prijatým a platným 500-metrovým VZN žiadnym spôsobom dotknuté.

Uvedené potvrdzuje aj skutočnosť, že prevádzkovatelia hazardných hier v kasínach majú k dnešnému dňu súhlas na prevádzku ôsmich (8)!!! kasín na území mesta Žilina, a ďalšie zrejme čakajú na vybavenie. Z uvedeného teda vyplýva, že sa stráca akýkoľvek účel cielennej regulácie prevádzkovania hazardných hier v rámci existujúcej úpravy v 500-metrovom VZN. Inými slovami teda platí, že existujúce 500-metrové VZN nijakým spôsobom nerieši reguláciu prevádzkovania hazardných hier na území mesta Žilina, ale práve naopak, v jeho dôsledku len došlo rozšíreniu prevádzkového času dostupnosti hazardných hier. Prevádzkový čas hazardných hier v kasíne totiž zákon o hazardných hrách žiadnym spôsobom neobmedzuje (môžu teda fungovať non-stop) na rozdiel od prevádzkovania hazardných hier v herniach, kde je možné prevádzkovať hazardné hry len v zákonom časovom rámci (od 10.00 hod. do 03.00 hod.).

Okrem toho, že súčasne platné 500-metrové VZN sa minulo pôvodne zamýšľanému účelu (teda ochrániť detí a mládež pre nežiadúcim vplyvom hazardných hier, resp. eliminovať spoločenské riziko toho, že mladí ľudia si po dovŕšení 18. roku života nájdu cestu do herne alebo kasína), predmetné 500-metrové VZN stratilo akúkoľvek opodstatnenosť aj z ekonomického hľadiska - mesto Žilina nevyberie na odvodoch z prevádzkovania hazardných hier o nič viac peňazí v prípade jeho zachovania (teda v prípade, ak bude na území mesta Žilina aj naďalej povolené len prevádzkovanie kasín), ako by tomu bolo pri jeho zrušení, resp. nahradení novým VZN podľa tohto návrhu, ktoré, podľa názoru predkladateľa, obsahuje komplexné a optimalizované nastavenie podmienok prevádzkovania hazardných hier v herniach a zároveň aj kasínach.

Okrem toho, zrušenie existujúceho 500-metrového VZN, resp. jeho nahradenie novým VZN podľa tohto návrhu, by nepochybne viedlo k tomu, že by už nikto z prevádzkovateľov hazardných hier na území mesta Žilina svoju prevádzku nemodifikoval z herne na kasíno, a teda prevádzkovanie hazardných hier na území mesta Žilina by sa v oveľa väčšej miere riadilo výrazne prísnejšou reguláciou prevádzkovania hazardných hier v herniach upravenou v zákone o hazardných hrách (a to nie len hľadiska prevádzkového času). Ako už predkladatelia spomenuli, mnohí prevádzkovatelia hazardných hier sa z dôvodu zachovania šance aj naďalej podnikajú na území mesta Žilina prispôbili existujúcej situácii a svoje prevádzky herní len modifikovali na prevádzky kasín, čím sa prakticky úplne vyhli pôvodne zamýšľanej cielenej regulácii. V tejto súvislosti predkladatelia zdôrazňujú aj skutočnosť, že ako pri herniach, tak aj pri kasínach ide v zásade o rovnakých prevádzkovateľov, a preto momentálne prijaté „500-metrové VZN“ len benevolentne vytvára priestor na non-stop prevádzkovanie hazardných hier v kasínach po celom území mesta Žilina.

Na druhej strane, vo všeobecnosti ani úplný zákaz umiestnenia herní a kasín na území obcí a miest nie je riešením. Je totiž preukázateľné, že v obciach a mestách, kde boli prijaté zákazy pre určité druhy hazardných hier, vytvára takéto prostredie vhodné podhubie pre prevádzkovanie ilegálnych prístrojov a prevádzok. Takéto prístroje a prevádzky neodvážajú na rozdiel od legálnych prevádzok žiadne dane do rozpočtov obcí a miest, resp. ani do štátneho rozpočtu, ale čo je najpodstatnejšie, neexistuje v nich žiadna ochrana rizikových skupín, čo je v ostrom nepomere s legálnymi prevádzkami, ktoré sú pod prísnou kontrolou zákona a štátu.

V dôsledku vývoja právnej úpravy regulácie hazardných hier na území SR v poslednom období je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že v porovnaní s podmienkami prevádzkovania hazardných hier v čase prijatia súčasne platného 500-metrového VZN (v roku 2019 a upraveného v roku 2022), došlo k významnej zmene, a to nie len vo vzťahu k podmienkam prevádzkovania hazardných hier, ale aj vo vzťahu k regulácii a kontrole zo strany Úradu pre reguláciu hazardných hier (ÚRHH) ako kompetentného orgánu verejnej moci. V súvislosti s týmito zmenami sa postupne ukazuje, že zákazové VZN (akým je aj súčasne platné 500-metrové VZN) predstavujú oproti regulácii a kontrole zo strany ÚRHH neefektívny nástroj, ktorý nevytvára účinný rámec ochrany princípov zodpovedného hrania a najzraniteľnejších sociálnych skupín obyvateľstva, ale naopak, spôsobuje neprimerané negatívne dopady na obce a mestá, ktoré takéto VZN prijali. Na území mesta Žilina je táto skutočnosť výraznejšia aj z dôvodu, že prijaté 500-metrové VZN nereguluje prevádzkovanie hazardných hier v kasínach.

Prísny zákon o hazardných hrách a vysoké finančné povinnosti (odvody, dane, poplatky) už teraz predstavujú brzdu nekontrolovaného rozvoja herní a kasín, a je teda predpoklad, že počet herní a kasín sa bude prirodzene postupne znižovať. Okrem toho, ďalším argumentom v prospech uprednostňovania regulácie zákonom a kontroly zo strany ÚRHH pred samotnými zákazovými VZN je existencia tzv. registra vylúčených osôb. Každý prevádzkovateľ herne a kasína je totiž povinný prostredníctvom uvedeného registra kontrolovať všetky fyzické osoby vstupujúce do tohto druhu prevádzky, a v prípade, že je vstupujúca osoba vedená v registri ako „osoba vylúčená z hrania“, je prevádzkovateľ povinný túto osobu z prevádzky vykázať a neumožniť jej vstup do herného priestoru. V registri je momentálne zapísaných viac ako 100.000 ľudí, a jeho využívaním sa teda zamedzuje vstup do priestorov prevádzok herní a kasín „zraniteľným“ alebo inak chráneným osobám (napr. patologický hráči, poberatelia dávok v hmotnej núdzi a pod.). Nakoľko ÚRHH pravidelne vykonáva kontroly dodržiavania povinnosti využívať register na kontrolu osôb vstupujúcich do prevádzky a jej porušenie sankcionuje vysokými finančnými pokutami, register predstavuje absolútny a efektívny nástroj ochrany pred negatívnymi aspektami prevádzkovania hazardných hier.

Okrem regulácie vyplývajúcej zo zákona o hazardných hrách predstavujú významný nástroj regulácie v tejto oblasti aj metodické usmernenia ÚRHH, ktoré významné dopĺňajú zákon o hazardných hrách a prevádzkovateľom hazardných hier ukladajú rôzne doplňujúce povinnosti. Jedným z „najčerstvejších“ a významných metodických usmernení, je aj Metodické usmernenie k posudzovaniu reklamy, predmetom ktorého je, okrem iného, absolútny zákaz reklamy na vonkajších častiach herní a kasín, ktorá by akýmkoľvek spôsobom upozorňovala na existenciu herne alebo kasína, alebo by nabádala na účasť na hazardnej hre. ÚRHH tak bude považovať za reklamu upozorňujúcu na existenciu herne alebo kasína akékoľvek formy a spôsoby upozornenia, ktoré vzbudzujú a zameriavajú pozornosť okoloidúcich na priestor herne alebo kasína. Pre lepšiu predstavivosť v zmysle vyššie uvedeného ide o akúkoľvek vizuálnu marketingovú komunikáciu, resp. akýkoľvek podnet vnímateľný ľudskými zmyslami, ako sú napr. texty, popisy, obrázky, ilustrácie, fotografie, grafické koláže, symboly, ornamenty, okrasné lišty a tapety, dynamické svetelné efekty, auditívne prvky, audiovizuálne prvky alebo čokoľvek iné, čo bude umiestnené na vonkajších častiach herne alebo kasína bez ohľadu na obsah. Vonkajšou časťou herne alebo kasína sa pritom rozumie v zmysle tohto Metodického usmernenia vstup z ulice (výklady, dvere, okná, fasáda, strecha) a verejne prístupná vnútorná časť budovy, v ktorej je herňa umiestnená. Prevádzkovatelia herní a kasín sú povinní zosúladiť označovanie herní a kasín s týmto Metodickým usmernením ÚRHH najneskôr do 30.06.2024. V najbližšej dobe sa tak výrazne zmení vonkajší vizuál prevádzok herní a kasín, ktorého hlavným účelom je skutočnosť, aby samotný vzhľad prevádzok bol neutrálny a aby nepoburoval verejnosť.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sa navrhuje zrušiť existujúce 500-metrové VZN a nahradiť ho novým VZN podľa tohto návrhu, ktoré nastaví podmienky prevádzkovania hazardných hier na území mesta Žilina komplexným a optimalizovaným spôsobom, a to tak v herniach, ako aj kasínach

Novým VZN by preto došlo k zrušeniu neefektívneho obmedzenia umiestnenia herne vo vzdialenosti 500 m od školy, školského zariadenia, zariadenia sociálnych služieb, zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zariadenia pre liečbu nelátkových závislostí a ubytovania mládeže, aj naďalej by však ostala zachovaná regulácia umiestnenia herní prostredníctvom obmedzenia ich umiestnenia 200 metrov od seba (teda 200 m herňa od herne) s cieľom regulovať koncentráciu herní na jednom území.

Zároveň, s cieľom využiť prostriedky rozumnej regulácie hazardných hier na území mesta Žilina, návrh VZN počíta s obmedzením umiestňovania herní a kasín nie len z hľadiska vzdialenosti, ale aj z hľadiska druhu, resp. kategórie budov, v ktorých herne alebo kasína možno umiestniť.

Pri koncepcii VZN, ktorý tvorí materiál tohto návrhu, predkladatelia vychádzali z právneho rámca upraveného v zákone o hazardných hrách. V zmysle tohto je obec podľa § 79 ods. 3 a 4 oprávnená prijať všeobecne záväzné nariadenie, v ktorom určí, že na jej území nemožno:

1. umiestniť herňu v budove:
 - a) hotela, motela a penziónu,
 - b) pre obchod a služby,
 - c) pre kultúru a na verejnú zábavu,
 - d) bytového domu, ak s tým vysloví súhlas nadpolovičná väčšina vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.

2. umiestniť kasíno v budove

- a) hotela, motela a penziónu,
- b) pre obchod a služby,
- c) pre kultúru a na verejnú zábavu.

V zmysle uvedených ustanovení zákona o hazardných hrách sa teda obec môže rozhodnúť, že zákaz umiestnenia herne alebo kasína sa bude vzťahovať len na niektoré druhy budov podľa bodu 1 a 2 vyššie, ich kombináciu, alebo na všetky uvedené budovy.

Ako už predkladateľ uviedol, úplný zákaz umiestnenia herní a kasín na území obcí a miest nie je riešením. Naopak, cieľom navrhovaného VZN je komplexne, efektívne a optimalizovane upraviť podmienky prevádzkovania hazardných hier na území mesta Žilina, a to tak v herniach, ako aj kasínach. Navrhuje sa preto prijať taká právna úprava, ktorá by zakazovala umiestnenie prevádzky herní v budovách podľa § 15 ods. 7 písm. c) a d) zákona o hazardných hrách, teda v budovách pre kultúru a na verejnú zábavu, ako aj bytových domoch, a zároveň zakazovala umiestnenie kasín v budovách podľa § 16 ods. 5 písm. c) zákona o hazardných hrách, teda v budovách pre kultúru a na verejnú zábavu.

Takáto úprava VZN by teda viedla k skutočnosti, že prevádzky herní a kasín by zostali povolené (prevádzkovatelia by nemodifikovali herne na kasína), a teda aj lepšie a komplexnejšie regulované. Možnosť umiestnenia herní a kasín výlučne v kategórii budov podľa § 15 ods. 7 písm. a) a b) zákona o hazardných hrách (herne), resp. § 16 ods. 5 písm. a) a b) zákona o hazardných hrách (kasína), by teda znamenala, že herne a kasína by mohli byť umiestnené len v hoteloch, motelloch, penziónoch a budovách obchodu a služieb. Nehrozilo by teda nevkusné umiestňovanie herní a kasín v budovách pre kultúru a verejnú zábavu alebo v bytových domoch, ktoré by mohlo negatívne vplývať na obyvateľov a celkový „vzhľad“ mesta Žilina.

Zároveň sa navrhuje, ako už bolo uvedené, aby zostala v platnosti regulácia herní prostredníctvom ustanovenia, ktoré zakazuje umiestniť herňu vo vzdialenosti menšej ako 200 metrov herňa od inej herne.

Uvedená úprava by predstavovala kombináciu regulácie prevádzkovania hazardných hier na území mesta Žilina samotným mestom Žilina, ÚRHH a zákonom o regulácii hazardných hier, a ako taká by v konečnom dôsledku viedla k efektívnemu a komplexnému nastaveniu podmienok prevádzkovania hazardných hier na území mesta Žilina pri zachovaní vysokej miery ochrany zraniteľných skupín a princípov zodpovedného hrania hazardných hier (a to komplexne v herniach aj kasínach), ako aj ekonomického zmyslu pre mesto Žilina.

Materiál

Mesto Žilina na základe samosprávnej pôsobnosti podľa článku 68 Ústavy Slovenskej republiky, v súlade s § 6 ods. 1, § 11 ods. 4 písm. g) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a § 15 ods. 16, § 79 ods. 3 a 4 zákona č. 30/2019 Z.z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hazardných hrách“) vydáva toto

NÁVRH

Všeobecne záväzné nariadenie č. ____/2024 o podmienkach prevádzkovania hazardných hier na území mesta Žilina

§ 1 Úvodné ustanovenia

1. Účelom tohto všeobecne záväzného nariadenia je vo verejnom záujme vytvoriť komplexné a efektívne nastavenie podmienok prevádzkovania hazardných hier a zároveň obmedziť riziká vyplývajúce z prevádzkovania hazardných hier a účasti na nich, ako aj vytvoriť podmienky na ochranu verejného záujmu pri prevádzkovaní hazardných hier na území mesta Žilina
2. Toto všeobecne záväzné nariadenie upravuje podmienky umiestňovania herní a kasín na celom území mesta Žilina, posúdenie verejného záujmu pri prevádzkovaní hazardných hier v kasínach a kontrolu vykonávanú v tejto súvislosti.

§ 2 Podmienky umiestňovania herní na území mesta

1. Herňa¹ nesmie byť umiestnená vo vzdialenosti menej ako 200 metrov od inej herne.
2. Vzdialenosťou sa rozumie vodorovná vzdialenosť medzi budovou, v ktorej je umiestnená herňa, a najbližšou budovou, v ktorej je umiestnená iná herňa.²

§ 3 Zákaz umiestnenia herní a kasín na území mesta Žilina

1. Na celom území mesta Žilina nemožno umiestniť herňu v nasledovných budovách:
 - a) budovy pre kultúru a na verejnú zábavu,
 - b) bytové domy.
2. Na celom území mesta Žilina nemožno umiestniť kasíno³ v nasledovných budovách:
 - a) budovy pre kultúru a na verejnú zábavu.

¹ § 2 písm. u) zákona o hazardných hrách

² § 15 ods. 6 zákona o hazardných hrách

³ § 2 písm. v) zákona o hazardných hrách

§ 4 Posúdenie verejného záujmu

1. Verejný záujem prevádzkovania hazardných hier v kasínach mesto vždy posudzuje vo vzťahu k miestu, kde majú byť hazardné hry prevádzkované.
2. Prevádzkovanie hazardných hier v kasíne na zvolenom mieste nesmie byť v rozpore s verejným záujmom

§ 5 Kontrola

1. Vykonávať kontrolu dodržiavania tohto nariadenia sú oprávnení:
 - a) poverení zamestnanci mesta, a
 - b) príslušníci mestskej polície.
2. Porušenie ustanovení tohto nariadenia je postihnutelné podľa osobitného predpisu.⁴

§ 6 Záverečné ustanovenia

1. Ustanovenia § 2 a § 3 tohto všeobecne záväzného nariadenia sa nevzťahujú na prevádzkovateľa hazardnej hry v herni alebo kasíne, ktorému bola individuálna licencia na prevádzkovanie hazardnej hry udelená pred nadobudnutím účinnosti tohto všeobecne záväzného nariadenia, a to až do skončenia platnosti tejto individuálnej licencie.
2. Zrušuje sa všeobecne záväzný nariadenie mesta Žilina č. 14/2019 o hazardných hrách na území mesta Žilina v znení všeobecne záväzného nariadenia č. 8/2022.
3. Toto všeobecne záväzný nariadenie bolo schválené uznesením Mestského zastupiteľstva č. .../2024 v Žiline dňa
4. Toto všeobecne záväzný nariadenie nadobúda účinnosť 15. dňom od vyvesenia na úradnej tabuli mesta, t.j.

Mgr. Peter Fiabáne
primátor mesta Žilina

⁴ Zákon 372/1990 Zb. o priestupkoch v platnom znení, zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení